

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15CoE/227/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114215158
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4114215158.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Advocate, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnému: Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX/X, R., o vymoženie sumy 524,81 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 11Er/563/2014-28 zo dňa 28. 04. 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 11Er/563/2014-28 zo dňa 28. 04. 2015 p
o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 60, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2, ods. 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 45 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl., § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

Súd posúdil predmetný právny vzťah ako spotrebiteľský aj s ohľadom na predmet činnosti dodávateľa na výpise z OR, ako aj vzhľadom na to, že súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že oprávnený v obdobných prípadoch vystupuje opätovne. Na základe uvedeného mal súd jednoznačne preukázané, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a na právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné okrem zmluvných dojednaní, na ktoré sa odôvodnenie rozsudku odvoláva, aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ktoré majú kogentnú povahu a sú súčasťou obsahu záväzku bez ohľadu na dohodu strán. Súd preskúmaním zmluvných dojednaní zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy zistil, že tieto zmluvy boli už vopred pripravené dodávateľom - veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov - dlžníkov, a preto povinný dlžník ani nemohol ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania (§ 53, odsek 1, 2, 3 OZ). Ďalej je vzhľadom na dátum uzatvorenia a čísla oboch formulárových zmlúv zrejmé, že po uzatvorení zmluvy o úvere s povinným bezprostredne nasledovalo uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, v ktorej povinný musel súhlasiť s riešením prípadného sporu v rozhodcovskom konaní. Z tohto dôvodu sa na uvedený právny vzťah použijú ustanovenia o spotrebiteľskom práve, a to konkrétne ustanovenia Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. o spotrebiteľských zmluvách upravené v § 52 až 54. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Častokrát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splýva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, dáva síce zmluvným stranám na výber riešenie sporov cestou príslušného súdu alebo pred rozhodcom, avšak samotný výber v konečnom dôsledku závisí od výberu toho účastníka, ktorý začne konanie skôr a v praxi je reálny predpoklad, že na súd

sa neobrátia spotrebiteľ, ale dodávateľ, ktorému konanie pred rozhodcovským súdom vyhovuje. Veriteľ môže na základe takejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by inak bol príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči nárokom dodávateľa na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovský súd je pritom paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy, a teda dodávateľ musí mať istotu, že si ho môže do zmluvy uvádzať. Takto formulovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka v štandardne formulovanej zmluve alebo v úverových podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojedná, je ako taká v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná a bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. Vzhľadom na vyššie uvedené súd dospel k záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom a ako taká je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

S poukazom na uvedené skutočnosti súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý namietal, že súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok. Súd v prejednávanej veci na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní, z čoho mal oprávnený za preukázané, že súd na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Dodal, že súd v rámci preskúmvania materiálnej stránky nemôže preskúmvávať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa súd opiera v napadnutom uznesení stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Zdôraznil, že postupom súdu v tejto veci dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom Zákona o rozhodcovskom konaní. Namietal tiež, že došlo k neúplnému zisteniu skutkového stavu súdom prvého stupňa, pretože v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočného zisťovania skutkového stavu. Ďalej s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka uviedol, že za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, pričom cieľom tejto úpravy je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde si uplatnia svoje práva. V danej veci preto súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Na základe uvedeného žiadal, aby súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 10 ods. 1 OSP prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné ako vecne správne potvrdiť.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že oprávnený prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním spísaným do zápisnice pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 26. 2. 2014 žiadal súdneho exekútora o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 07488/12 zo dňa 21. 2. 2013, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., IČO: 35 922 761, Karloveské rameno 8, Bratislava (ďalej len "rozhodcovský rozsudok"). Súdny exekútor požiadal dňa 19. 5. 2014 Okresný súd Nitra o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnému. Následne súd prvého stupňa vydal napadnuté uznesenie.

Oprávnený požiadal o vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku, ktorým bol povinný zaviazaný zaplatiť oprávnenému sumu 524,81 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne

zo sumy 524,81 eura od 13. 8. 2012 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 524,81 eura od 26. 9. 2012 do zaplataenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 184,84 eura, všetko v mesačných splátkach vo výške 80 eur, splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplataenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa ods. 3 citového ustanovenia, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. 12. 2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, proti rozhodnutiu súdu podľa odsekov 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, a preto s poukazom na

ustanovenie § 219 ods. 2 OSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s ohľadom na dôvody uvádzané oprávneným v podanom odvolaní odvolací súd uvádza, že zmluva o úvere uzatvorená medzi oprávneným a povinným je spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou štandardným formulárovým spôsobom. V ust. § 52 ods.1 OZ je stanovené, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Z úverovej zmluvy a z výpisu oprávneného z obchodného registra je zrejmé, že veriteľ (oprávnený), je osoba, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a dlžník (povinný), je osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy vystupovala v pozícii spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa správne posúdil povinného ako spotrebiteľa, oprávneného ako dodávateľa, úverovú zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu a správne aplikoval ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch.

V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že v danej právnej veci si rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na rozhodnutie sporu medzi účastníkmi na základe rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi oprávneným a povinným. S poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 122/2011 možno prijať záver, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

Odvolací súd poukazuje aj na článok II. bod. 1 rozhodcovskej zmluvy v ktorom sa uvádza, že všetky spory, ktoré vzniknú z predmetnej zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené a) pred Stálym rozhodcovským súdom ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu alebo b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky. Podľa článku II. bod. 2 rozhodcovskej zmluvy zmluvné strany sa tiež dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej zmluvy. Ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

Odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že takto koncipovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Napriek tomu, že táto bola v danom prípade uzavretá na samostatnej listine, a teda na prvý pohľad sa môže javiť ako individuálne dojednaná, podľa názoru odvolacieho súdu nielenže nebola dojednaná individuálne, ale bola uzavretá v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa, ktorého motiváciou bolo uzavrieť úverovú zmluvu, čo mohlo mať za následok, že jeho vôľa uzavrieť súčasne aj rozhodcovskú zmluvu mohla byť podstatne ovplyvnená. Vzhľadom na podstatu úverového plnenia oprávneného (veriteľa - dodávateľa), je viac ako pravdepodobné, že subjektom, ktorý bude uplatňovať svoje nároky pred povolaným orgánom, bude práve oprávnený a povolaným orgánom pre možné efektívnejšie dovolanie sa svojho nároku bude rozhodcovský orgán podľa výberu určeného subjektu. Predmetná rozhodcovská zmluva v čl. II. bod 2 obsahuje neprijateľné dojednanie z dôvodu, že vylučuje právo zmluvnej strany podať žalobu na všeobecný súd po tom, čo jedna zo zmluvných strán podá žalobu na Stály rozhodcovský súd. Odvolaciemu súdu je aj z jeho rozhodovacej činnosti známe, že práve dodávateľ - oprávnený je ten, ktorý si uplatňuje nároky z úverových zmlúv podaním žaloby na Stálom rozhodcovskom súde, v dôsledku čoho fakticky odníma právo spotrebiteľovi - povinnému domáhať sa svojich práv zaručených článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na všeobecnom súde. Odvolací súd konštatuje, že z rozhodcovskej zmluvy jasne nevyplýva, v akom rozsahu a akou osobou bol spotrebiteľ adekvátne poučený o následkoch uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy, pričom obsah tejto rozhodcovskej zmluvy nemal povinný ako spotrebiteľ reálnu možnosť ovplyvniť. Z uvedených dôvodov odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že dojednanie takejto zmluvy v spotrebiteľskom právnom vzťahu

je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, keďže celý postup od rozhodcovskej zmluvy až po rozhodcovský rozsudok je prejavom zneužitia práv dodávateľa, ktorý si takýmto postupom zaobstaral ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy. Odvolací súd výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej zmluvy považuje za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, v dôsledku čoho bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, nakoľko súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnú rozhodcovskú zmluvu) ani nemal byť vydaný, pričom rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvého stupňa preto správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.